

Udskriftsdato: 9. januar 2026

CIS nr 9765 af 11/09/2018 (Gældende)

Cirkulæreskrivelse om retningslinjer for ledsaget udgang (udgangsledsagerinstruksen) (Til kriminalforsorgsområderne)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin.,
Direktoratet for Kriminalforsorgen, j.nr. 18-61-0028

Cirkulæreskrivelse om retningslinjer for ledsaget udgang (udgangsledsagerinstruksen)

(Til kriminalforsorgsområderne)

Hermed sendes retningslinjer for ledsaget udgang fra Kriminalforsorgens fængsler og arresthusene.

1. Retningslinjerne gælder for udgange, der helt eller delvis af sikkerhedsmæssige grunde skal finde sted med ledsager. De omfatter ikke såkaldte transporter, f.eks. til fremstilling i retten eller lægekonsultation. Sådanne transporter gennemføres i overensstemmelse med hidtidig praksis. De omfatter heller ikke tilfælde, hvor udgangsledsagerens opgaver alene er af støttende eller praktisk karakter, f.eks. i forbindelse med løsladelsesforberedelser.

2. Kriminalforsorgsområdet skal drage omsorg for, at der foretages en konkret sikkerhedsmæssig vurdering af den forestående udgangs afvikling med ledsager. I vurderingen indgår bl.a. udgangens formål, rejserute og adresse, hvor langt den indsatte er i afsoningsforløbet, og om det er besluttet, at der fremover skal være uledsaget udgang. Desuden indgår særlige forhold i den indsattes liv i og uden for institutionen, f.eks. tidligere undvigelse eller udeblivelser, familiemæssige problemer m.m. På baggrund af vurderingen besluttet antallet af ledsagere. I den sikkerhedsmæssige vurdering må den enkelte ledsagers erfaring med ledsaget udgang også indgå.

Der skal altid være mindst 2 ledsagere, hvis en forvaringsdømt, der skønnes at have behov for behandling, afviser en sådan behandling og

- skal på en individuel udflugt, fordi den forvaringsdømte ikke har bestemte personer at besøge, eller
- undtagelsesvist skal have lov til at foretage indkøb i forbindelse med udgang til besøg hos bestemte personer, jf. bilag 1, pkt. 5.

Det samme gælder i sager, hvor den forvaringsdømte har et behandlingsbehov og er indstillet på at indgå i behandling, men hvor relevant behandling (endnu) ikke er mulig eller relevant.

3. Kriminalforsorgsområdet skal drage omsorg for, at udgangsledsageren udpeges blandt kriminalforsorgsområdets personale.

Udgangsledsageren skal søges udpeget blandt medarbejdere, der har et godt kendskab til den indsatte, og som skønnes særlig egnet til at varetage hvervet som udgangsledsager.

Udgangsledsageren skal som udgangspunkt udpeges blandt det uniformerede personale.

Særlige forhold kan dog føre til, at det anses for mest hensigtsmæssigt at anvende en medarbejder fra andre personalegrupper som udgangsledsager. Dette kan navnlig være tilfældet, såfremt den indsatte tilknytning til en bestemt medarbejder taler herfor, og såfremt udgangsledsagelsen også har andre formål end det rent sikkerhedsmæssige. Man skal i disse tilfælde være særlig opmærksom på, at udgangsledsageren er bekendt med reglerne for udgangsledsagelse og har modtaget fornøden instruktion inden udgangen.

4. Udgangsledsageren skal være i et fast ansættelsesforhold og have erhvervet sig den fornødne viden om reglerne for udgang og udgangsledsagere.

Personale ansat på prøve kan som led i deres grunduddannelse anvendes som udgangsledsagere i den sidste del af prøvetiden. Personale ansat på prøve udpeges først som udgangsledsagere, når de har gennemgået kriminalforsorgens skolemodul 3, medmindre det undtagelsesvist er nødvendigt at fravige dette krav. Kriminalforsorgsområdet skal drage omsorg for, at udgangsledsagere, der udpeges blandt personale ansat på prøve, får en særlig grundig instruktion om den forestående udgang. Personale ansat på prøve

bør så vidt muligt have mulighed for at afvikle deres første ledsagede udgange sammen med en erfaren udgangsledsager. Ved afvikling af udgange, hvor der er anledning til at iagttage særlige sikkerhedshensyn eller særlig påpasselighed, bør personale ansat på prøve ikke anvendes som udgangsledsagere.

5. Udgangsledsageren skal forud for en ledsaget udgang gøres bekendt med udgangsformålet, udgangsvilkår, rejseplan og de personer og steder, der skal besøges.

Det bør kun undtagelsesvis tillades, at en indsat i forbindelse med ledsaget udgang besøger steder, hvor udgangsledsageren ikke umiddelbart kan sikre sig den indsattes tilstedeværelse, f.eks. Tivoli, sportsskampe eller lignende.

Udgangsledsageren og den indsatte må ikke indtage alkohol under udgangen.

6. Kriminalforsorgsområdet skal drage omsorg for, at de sikkerhedsmæssige aspekter forbundet med den forestående udgang drøftes i en samtale mellem ledsageren og institutionens leder eller en, der er bemyndiget dertil. Institutionens leder skal i den forbindelse drage omsorg for, at udgangsledsageren medbringer mobiltelefon under udgangen, således at udgangsledsageren fx ved undvigelse hurtigt kan få kontakt til politiet og institutionen.

Kriminalforsorgsområdet skal desuden drage omsorg for, at udgangsledsageren gøres bekendt med særlige forhold i den indsattes liv i og uden for institutionen, der kan antages at få betydning for afvikling af den forestående udgang, herunder om der er anledning til at iagttage særlige sikkerhedshensyn eller særlig påpasselighed i forbindelse med den ledsagede udgang. F.eks. kan udgang til indsatte, der tidligere har været undvejet, indebære en særlig undvigelsesrisiko. Derfor bør udgangsledsageren i sådanne tilfælde normalt gøres opmærksom på, at der skal udvises særlig påpasselighed. Endvidere bør udgangsledsageren gøres bekendt med eventuelle tidligere overtrædelser af udgangsvilkårene, familiemæssige problemer, verserende straffesag og lignende.

7. Forud for hver enkelt ledsaget udgang skal det endvidere vurderes, om der er anledning til at gøre de personer, der skal besøges, bekendt med de vilkår, hvorunder udgangen skal afvikles, herunder at overtrædelse af vilkårene vil være udgangsmisbrug, der kan medføre, at besøget straks afbrydes. Kriminalforsorgsområdet skal i den forbindelse endvidere drage omsorg for, at de almindelige regler om tavshedspligt iagttages.

Det bemærkes, at udgang ved visse familiebegivenheder kan indebære en særlig undvigelsesrisiko, ligesom det forhold, at den indsatte er ledsaget af en funktionær, kan virke som en belastning både for den ansatte, den indsatte og de øvrige gæster. I sådanne tilfælde kan man tillade besøg på selve dagen uden samtidig at tillade deltagelse i en fest.

Såfremt de personer, der skal besøges, er blevet orienteret om udgangsvilkårene, skal udgangsledsageren gøres opmærksom herpå.

8. Retningslinjerne træder i kraft den 15. september 2018.

Cirkulæreskrivelse nr. 9692 af 26. juli 2017 om retningslinjer for ledsaget udgang fra kriminalforsorgens anstalter og arresthusene (udgangsledsagerinstruksen) ophæves.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, den 11. september 2018

THORKILD FOGDE

/ Lars Rau Brysting

Retningslinjer for ledsaget udgang fra Kriminalforsorgens fængsler og arresthusene

I. Inden udgangen

1. Udgangsledsageren skal inden udgangen gøre sig bekendt med følgende:

- a) Særlige forhold i den indsatte liv i og uden for institutionen. Udgangsledsagerens opmærksomhed skal særlig være henledt på forhold, der kan få betydning for den sikkerhed eller særlige påpasselighed, der skal udvises under udgangen, f.eks. tidligere undvigelse eller udeblivelser, familiemæssige problemer m.v.
- b) Formålet med udgangen.
- c) Vilkår for udgangen, herunder eventuelle medicinordinationer. Såfremt det er et vilkår for udgangen, at den indsatte skal undergives antabusbehandling, skal udgangsledsageren sikre sig, at antabus er givet.
- d) Hvor mange penge den indsatte medbringer. Udgangsledsageren skal sikre sig, at dette beløb er i overensstemmelse med institutionens bestemmelse for den indsatte medbringelse af penge under udgangen.
- e) Hvorvidt de personer, der skal besøges, er gjort bekendt med de vilkår, hvorunder udgangen skal afvikles, herunder at overtrædelse af vilkårene vil være udgangsmisbrug, der kan medføre, at besøget straks afbrydes.

Oplysninger om punkterne a) – e) kan udgangsledsageren skaffe sig ved gennemlæsning af den indsatte klientjournal og ved samtaler med forsynspersonalet, personalet på den indsatte afdeling og beskæftigelsessted og andet personale, der har et særligt kendskab til den indsatte.

Såfremt udgangsledsageren undtagelsesvist udpeges blandt medarbejdere, der ikke har et godt kendskab til den indsatte, bør udgangsledsageren gennemlæse den indsatte journal samt grundskema.

Oplysninger om de sikkerhedsmæssige aspekter forbundet med udgangen skal drøftes i samtale mellem udgangsledsageren og institutionens leder eller en, der er bemyndiget dertil.

2. Udgangsledsageren skal endvidere forud for udgangen sikre sig:

- a) At udgangstilladelsen præciserer udgangsformålet, rejserute og transportmidler, vilkår for udgang samt de personer og steder, der skal besøges.
- b) At den indsatte er bekendt med, hvilke vilkår, der gælder for udgangen. Udgangsledsageren skal derfor inden udgangen gennemgå udgangsforløbet med den indsatte, hvorunder den indsatte gøres bekendt med, hvilke bestemmelser for hans/hendes færden, der skal overholdes under udgangen. Den indsatte skal således gøres opmærksom på, at andre ophold end de udtrykkeligt aftalte på vejen til og fra udgangsadressen er udgangsmisbrug og vil kunne medføre, at man straks vender tilbage til institutionen.

3. Udgangsledsageren skal medbringe aktuelt signalement og foto af den indsatte samt mobiltelefon.

II. Under udgangen

4. Udgangsledsageren skal under udgangen holde opsyn med den indsatte. Udgangsledsageren skal hele tiden vide, hvor den indsatte befinder sig, og hvad den indsatte foretager sig, således at udgangsledsageren omgående kan gribe ind, hvis den indsatte forsøger at unddrage sig tilsynet. Udgangsledsageren må derfor, herunder ved besøg i private hjem, ikke lade den indsatte ude af syne eller opholde sig i et

andet rum end den indsatte, medmindre dette er begrundet i, at den indsatte eller udgangsledsageren skal benytte toilettet. I en sådan situation skal ledsageren foretage en vurdering af, om den indsatte derved får mulighed for at undvige og i den forbindelse træffe de relevante foranstaltninger med henblik på at hindre en undvigelse. Tilsynet må aldrig overlades til en anden person.

5. Udgangsledsageren må ikke fravige bestemmelserne om rejserute og opholdssteder, medmindre dette finder sted efter forud indhentet tilladelse fra kriminalforsorgsområdet. Dog kan der under udgangen opstå sådanne uforudsigelige, særlige situationer, der nødvendiggør, at udgangsledsageren træffer beslutning om fravigelse af bestemmelserne om rejserute og opholdssted, navnlig når det skønnes nødvendigt for at hindre, at den indsatte undviger.

Udgangsledsageren kan endvidere give tilladelse til kortvarige indkøb af is, blomster, gaver eller lignende, der agtes medtaget til udgangsadressen. Dette gælder dog ikke forvaringsdømte, som afviser relevant behandling, eller i forhold til hvem sådan behandling (endnu) ikke er mulig eller relevant. Disse forvaringsdømte bør kun undtagelsesvist gives mulighed for at foretage indkøb i forbindelse med ledsaget udgang til familien, og gives der undtagelsesvist tilladelse til dette, skal der altid være 2 ledsagere, jf. cirkulæreskrivelsens pkt. 2.

6. Udgangsledsageren og den indsatte må ikke indtage alkohol under udgangen.

Ophold i restauranter, værtshuse og lignende må ikke finde sted, medmindre det af udgangstilladelsen udtrykkeligt fremgår, at den indsatte må indtage måltider på restaurant m.v.

7. Udgangsledsageren skal påse, at de vilkår, der er fastsat i udgangstilladelsen, overholdes.

Udgangsledsageren skal om fornødent gøre de personer, der besøges, bekendt med de vilkår, der er fastsat for afvikling af udgangen, herunder forbudet mod alkoholindtagelse.

8. Udgangsledsageren må, når han/hun er sammen med den indsattes pårørende i hjemmet, deltager i familiebegivenheder og lignende, lade sig beværte i rimeligt omfang, idet udgangsledsageren dog ikke må indtage alkohol under udgangen.

Udgangsledsageren må ikke modtage foræringer af den indsatte eller de pårørende.

9. Udgangsledsageren skal efter en konkret vurdering afbryde udgangen og sørge for, at den indsatte kommer tilbage til institutionen, hvis den indsatte udviser mistænkelig optræden, som lader formode, at den indsatte forsøger at undvige eller overtræde de forskrifter, som institutionen og udgangsledsageren har givet den indsatte. I vurderingen skal indgå overvejelse om, hvorvidt afbrydelse af udgangen er det middel, der bedst sikrer, at den indsatte returnerer til institutionen.

10. Udgangsledsageren skal omgående underrette det stedlige politi og kriminalforsorgsområdet, hvis den indsatte undviger under udgangen og ikke øjeblikkeligt kan pågribes.

III. Efter udgangen

11. Udgangsledsageren skal umiddelbart efter tilbagekomsten til institutionen afgive en skriftlig rapport om udgangens forløb.

Rapporten skal indeholde en kort omtale af de steder, der har været besøgt, og hvilke personer, den indsatte har været sammen med.

Rapporten skal endvidere indeholde oplysninger om den indsattes optræden, forhold til pårørende samt udgangsledsagerens indtryk af forholdene i hjemmet, hvor besøget har været aflagt.

Såfremt udgangen ikke er gennemført i overensstemmelse med de oprindelige retningslinier, der er givet for den, skal rapporten tillige indeholde en nøje redegørelse for disse afvigelser med angivelse af, hvem i kriminalforsorgsområdet, der eventuelt har tiltrådt, at afvigelserne fandt sted, jf. punkt 5.

Rapporten skal endelig, såfremt kriminalforsorgsområdet skønner det nødvendigt og hensigtsmæssigt, indeholde udgangsledsagerens vurdering af, hvorvidt den indsatte skal have tilladelse til fortsat udgang, herunder om der er grundlag for at ændre de vilkår, der er fastsat for afvikling af udgangen.